

CHƯƠNG 8
VẤN ĐỀ GIA ĐÌNH
TRONG THỜI KỲ QUÁ ĐỘ
LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

Bộ môn: Chủ nghĩa xã hội khoa học
Khoa: Triết học
Trường: Đại học KHXH & NV

NỘI DUNG

- 1. Khái niệm, vị trí và chức năng của gia đình**
- 2. Cơ sở xây dựng gia đình trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội**
- 3. Xây dựng gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội**

1. Khái niệm, vị trí và chức năng của gia đình

1.1. Khái niệm gia đình

1.2. Vị trí của gia đình

1.3. Chức năng của gia đình

1.1. Khái niệm gia đình

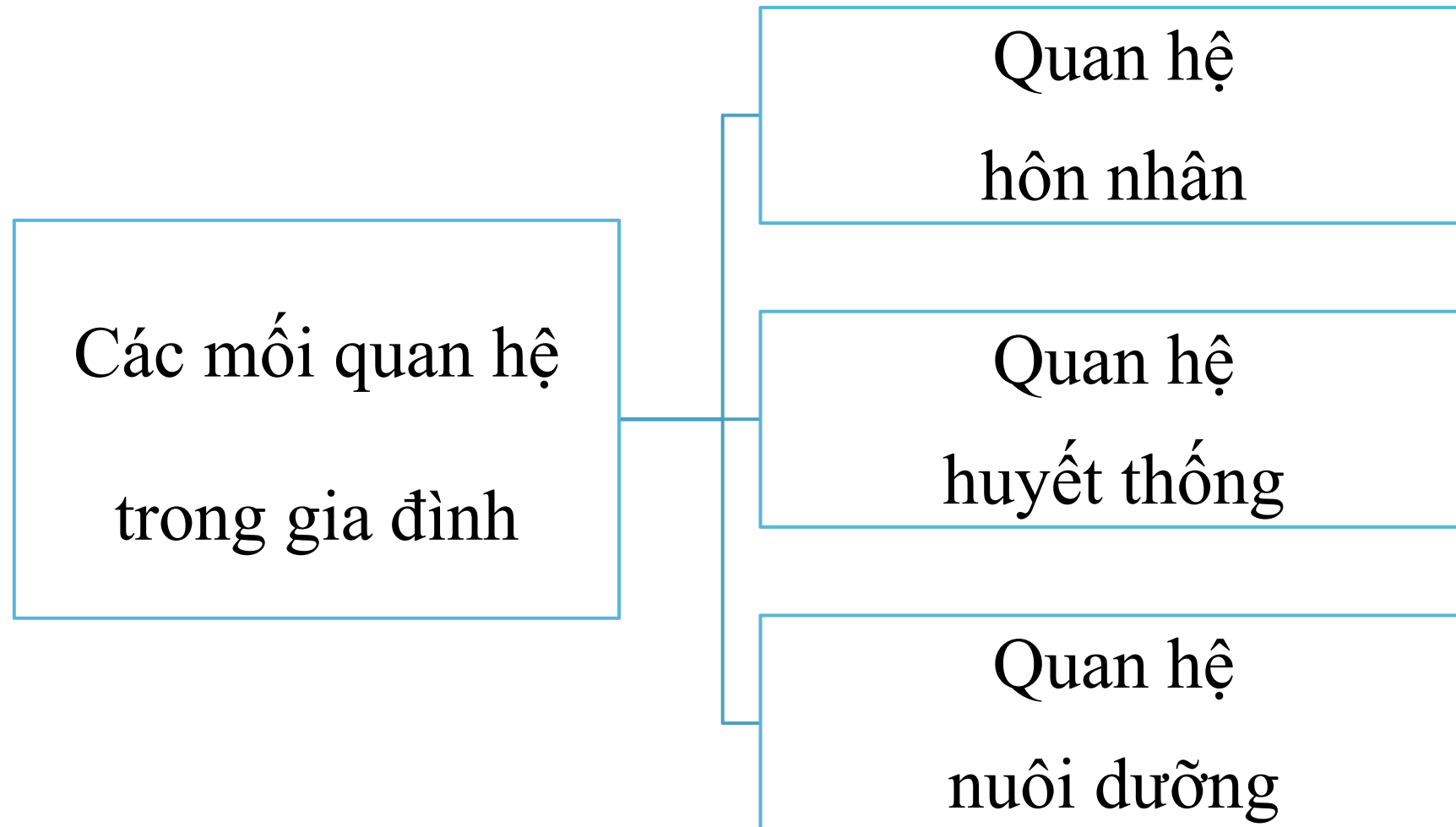
Gia đình là một hình thức *cộng đồng xã hội đặc biệt*, được hình thành, duy trì và củng cố chủ yếu dựa trên cơ sở *hôn nhân, quan hệ huyết thống và quan hệ nuôi dưỡng*, cùng với những quy định về quyền và nghĩa vụ của các thành viên trong gia đình.

C. Mác

“Quan hệ thứ ba tham dự ngay từ đầu vào quá trình phát triển lịch sử: hàng ngày tái tạo ra đời sống của bản thân mình, con người bắt đầu tạo ra những người khác, sinh sôi, nảy nở - đó là quan hệ giữa chồng và vợ, cha mẹ và con cái, đó là gia đình»

(C.Mác và Ph.Ăngghen, toàn tập tập 3, H.1995, tr.41)

1.1. Khái niệm gia đình

1.2. Vị trí của gia đình

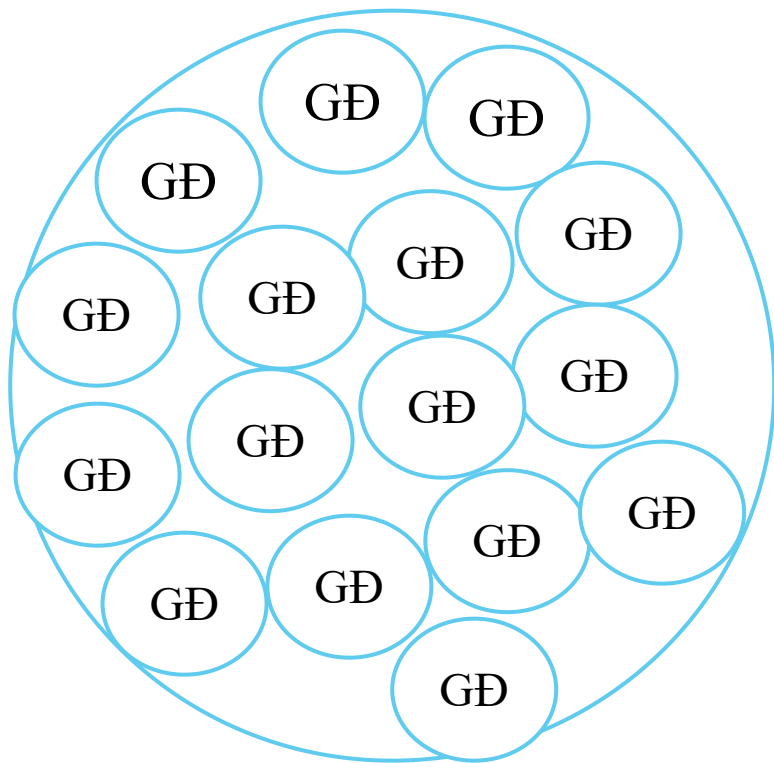
Gia đình là tế bào của xã hội

Gia đình là tổ ấm của mỗi thành viên

Gia đình là cầu nối giữa cá nhân và xã hội

1.2. Vị trí của gia đình

▶ *Gia đình là tế bào của xã hội*

+ GD là tế bào tự nhiên, là đơn vị cơ sở đầu tiên của xã hội.

+ GD sản xuất ra các tư liệu tiêu dùng, tư liệu sản xuất và tái sản xuất ra con người.

+ Mỗi gia đình hạnh phúc hòa thuận thì cả cộng đồng và xã hội ổn định, phát triển.

1.2. Vị trí của gia đình

▶ *Gia đình là tổ ấm, mang lại các giá trị hạnh phúc, sự hài hòa trong đời sống cá nhân của mỗi thành viên.*

+ Gia đình là môi trường tốt nhất để mỗi cá nhân được yêu thương, nuôi dưỡng, chăm sóc, trưởng thành, phát triển.

+ Sự yên ổn, hạnh phúc của gia đình là tiền đề, điều kiện quan trọng cho sự hình thành, phát triển nhân cách, thể lực, trí lực để trở thành công dân tốt cho xã hội.

1.2. Vị trí của gia đình

▶ *Gia đình là cầu nối giữa cá nhân với xã hội:*

+ Gia đình là cộng đồng xã hội đầu tiên mà mỗi cá nhân sinh sống, có ảnh hưởng rất lớn đến sự hình thành và phát triển nhân cách của cá nhân.

+ Gia đình là cộng đồng xã hội đầu tiên đáp ứng nhu cầu QHXH của mỗi cá nhân, là môi trường đầu tiên mà mỗi cá nhân học được và thực hiện QHXH.

+ XH thông qua GD để thể hiện vai trò, trách nhiệm đối với cá nhân và yêu cầu cá nhân thực hiện nghĩa vụ của mình đối với XH.

1.3. Chức năng của gia đình

Chức năng tái
sản xuất ra con
người

Chức năng nuôi
dưỡng, giáo dục

Chức năng kinh tế
và tổ chức tiêu
dùng

Chức năng thỏa
mãn nhu cầu tâm
sinh lý

2. Cơ sở xây dựng gia đình trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

2.1. Cơ sở kinh tế - xã hội

2.2. Cơ sở chính trị - xã hội

2.3. Cơ sở văn hóa

2.4. Chế độ hôn nhân tiến bộ

2.1. Cơ sở kinh tế - xã hội (SV TNC)

- Sự phát triển của LLSX và hình thành QHSX xã hội chủ nghĩa (cốt lõi là chế độ công hữu đối với tư liệu sản xuất chủ yếu) tạo cơ sở kinh tế cho việc xây dựng quan hệ bình đẳng trong gia đình và giải phóng phụ nữ trong xã hội.
- Xóa bỏ chế độ tư hữu về TLSX chủ yếu là nguồn gốc của sự áp bức bóc lột và bất bình đẳng trong xã hội và trong gia đình.

2.2. Cơ sở chính trị - xã hội (SV TNC)

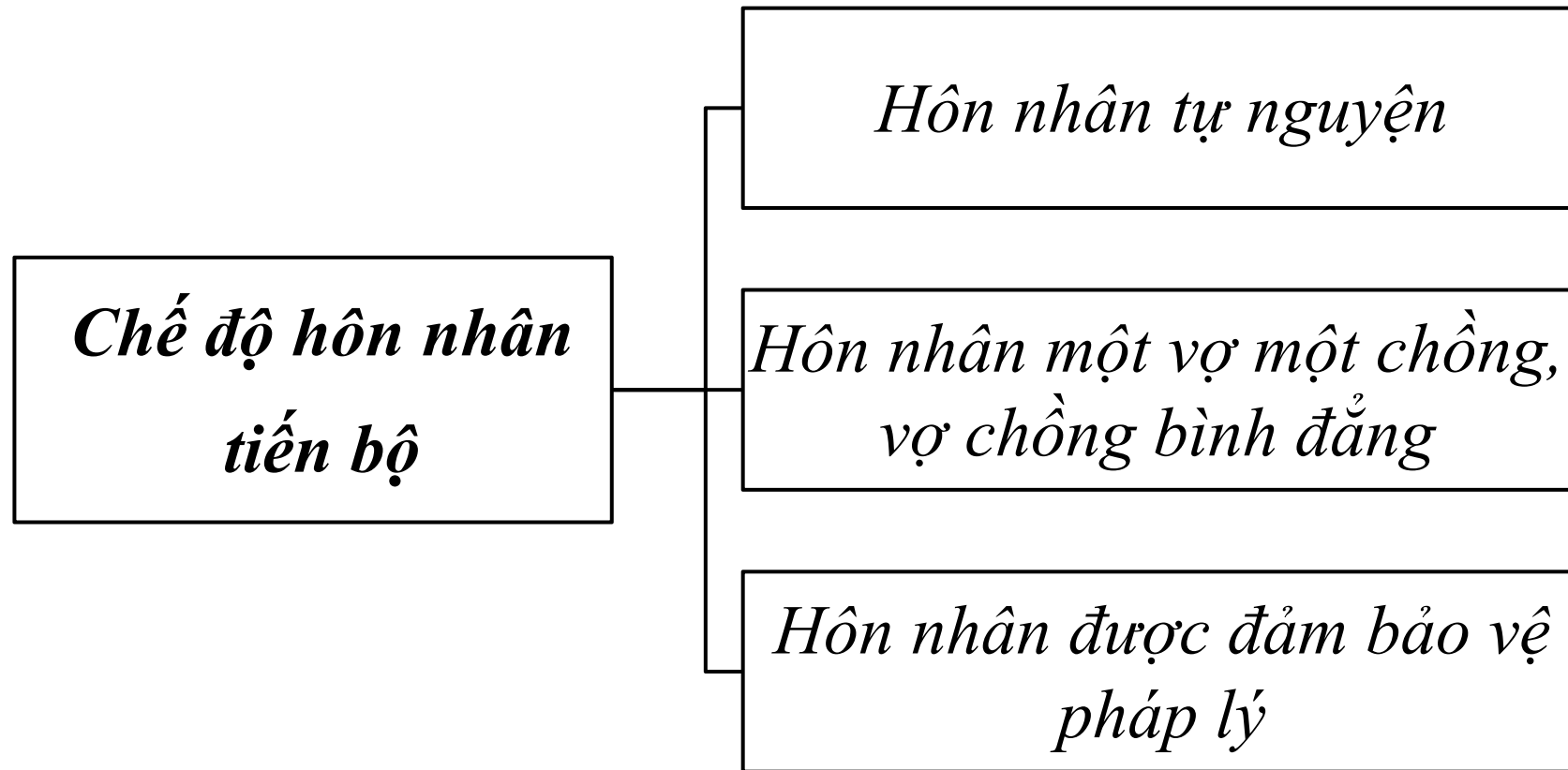
- Thiết lập nhà nước XHCN, là công cụ xóa bỏ luật lệ cũ kỹ, lạc hậu, giải phóng phụ nữ và bảo vệ hạnh phúc gia đình.
- Vai trò của hệ thống pháp luật, trong đó có Luật Hôn nhân và Gia đình cùng với hệ thống chính sách xã hội đảm bảo lợi ích của công dân, các thành viên trong gia đình, đảm bảo sự bình đẳng giới...

2.3. Cơ sở văn hóa (SV TNC)

- Những giá trị văn hóa của gia đình truyền thống.
- Những giá trị văn hóa mới được xây dựng trên nền tảng hệ tư tưởng chính trị của giai cấp công nhân
- Sự phát triển hệ thống giáo dục, đào tạo, khoa học công nghệ....

2. Cơ sở xây dựng gia đình trong thời kỳ quá độ lên CNXH

2.4. Chế độ hôn nhân tiến bộ

3. Xây dựng gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

3.1. Sự biến đổi của gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

3.1.1. Biến đổi quy mô, kết cấu của gia đình

3.1.2. Sự biến đổi các chức năng của gia đình

3.1.3. Sự biến đổi quan hệ gia đình

3.2. Phương hướng cơ bản để xây dựng và phát triển gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

3.1. Sự biến đổi của gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

- ▶ *3.1.1. Biến đổi quy mô, kết cấu của gia đình*
- ▶ *3.1.2. Sự biến đổi các chức năng của gia đình*
- ▶ *3.1.3. Sự biến đổi quan hệ gia đình (SV TNC)*

BIẾN ĐỔI
VỀ
QUY MÔ,
KẾT CẤU
CỦA GIA
ĐÌNH

Thu nhỏ

BIẾN ĐỔI
VỀ
CÁC CHỨC
NĂNG CỦA
GIA ĐÌNH

Tái sản xuất ra con người:
Chủ động

Kinh tế và tổ chức tiêu dùng:
Sản xuất hàng hóa

Giáo dục: *đầu tư tài chính cho
giáo dục con cái tăng lên*

Thỏa mãn nhu cầu tâm, sinh
lý, duy trì tình cảm gia đình:
*yếu tố quyết định sự bền
vững của gia đình*

BIẾN ĐỔI
VỀ
QUAN HỆ
GIA ĐÌNH

Quan hệ hôn
nhân, quan hệ
vợ chồng

Quan hệ giữa
các thế hệ

Một số giá
trị, chuẩn
mức gia
đình thay
đổi

3.2. Phương hướng cơ bản để xây dựng và phát triển gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (SV TNC)

- Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, nâng cao nhận thức của xã hội về xây dựng và phát triển gia đình Việt Nam.
- Đẩy mạnh phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống vật chất, kinh tế hộ gia đình.
- Kế thừa những giá trị của gia đình truyền thống đồng thời tiếp thu những tiến bộ của nhân loại về gia đình trong xây dựng gia đình Việt Nam hiện nay.
- Tiếp tục phát triển và nâng cao chất lượng phong trào xây dựng gia đình văn hóa.